SEMANARIO YUGOESLAVO
aparece los sábados
Dirección:
Dr. V. KJUDER
Lambaré 964, D. 6. Bs. Aires

NOVI LIST

CORREO ARGENTINO
TARIFA REDUCIDA
Concesión 2466

"EL NUEVO PERIODICO"
SEMANARIO YUGOESLAVO

Leto III. BUENOS AIRES 14. MARCA 1936 Štev. 121

NAROČNINA: Za Juž. Ameriko in za celo leto $ arg. 5.—, za pol leta 2.50. - Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.
LIST IZHAJA OB SOBOTAH

Francija in Zveza narodov

Sestanki generalnih štabov v Berlinu in Parizu, nujne seje francoske in nemške vlade, posvetovanja v drugih glavnih mestih Evrope, vkorakanje nemških čet v Porenje, hitro pošiljanje francoskih ojačenj na mejo — vse, kar se je dogodilo v zadnjih dneh, je spet pokazalo na kako trhlih podstavkih sloni evropski mir in kako velika je nevarnost, da izbruhne novo klanje.

V Franciji so se močno vznemirili radi Hitlerjevega sklepa, da pošlje čete, tanke, topove in letala na francosko mejo. In se niso vznemirili brez vzroka. Francija je v zadnji vojni strašno trpela. Že v prvih dneh so bili Nemci prenesli klanje in opustošenje na francosko ozemlje in so v štirih letih spremenili obširne francoske krajine v kup ruševin. Ko je prišel čas obračunavanja, so Francozi zahtevali od Nemčije poravnavo povzročene škode, obenem pa so si prizadevali vzeti Nemčiji možnost da bi kdaj spet ponovila napad s takšno silo in s takšnim uspehom kakor leta 1914. V Versaillesu so Nemcem naložili reparacije, omejili jim vojsko, prepovedali uporabo in gradnjo tankov, podmornic in bojnih letal ter določili širok pas na Renu, kjer je bilo Nemcem zapovedano vzdrževati čete in graditi utrdbe; kar so Nemci imeli vojnih utrdb sprav še iz časov pred vojno, so jih morali podreti. Na drugi strani pa so se Francozi zavarovali tudi s tem, da so spremenili svoje obmejne kraje v eno orjaško utrdbo, kakršne svet doslej še ni videl in ki je Nemci s svojimi topovi niso mogli doseči, dokler jih niso smeli približati na več ko 50 km vzhodnemu bregu Rena, do kamor je segal "varnostni pas".

Z vztrajnostjo in s precejšnjo previdnostjo, izrabljajoč vsak krat najbolj ugodne trenutke, so se Nemci otresavali ter se otresli najhujših obveznosti, ki so jih morali prevzeti ob sklenitvi miru: reparacije so se postopoma skrčile na ničlo, uvedena je bila splošna vojaška obveznost, začeli so se graditi moderni tanki, vojna letala in podmornice — in sedaj je nemška vlada odpravila se varnostni pas.

Ta zadnji udarec proti versailleski pogodbi je Francoze najbolj zadel, ker jim je nemško vojsko, in z njo nevarnost revanše, prinesel prav pred duri.

Francozi bi sedaj radi, da bi Zveza narodov odločno nastopila proti Nemčiji, ker je kršila pogodbo, ako spet ne umakne svojih čet s francoske in belgijske meje.

Ali bodo druge države, in pred vsem Anglija, ugodile tej francoski želji ter podprle zahteve pariške vlade pred Zvezo narodov?

Razlogov je dovolj, da o tem dvomimo. Saj so prav za prav baš Francozi ugladili nemškim četam pot za sedanjo vkorakanje v Porenje. Saj so baš oni, s svojo italofilsko politiko v Ženevi, pokazali, da se smejo pogodbe nekaznovano kršiti. Saj so baš oni naložili Zvezi narodov sramotno vlogo, da kot "varuhinja miru" s prekrižanimi rokami gleda, kako ena izmed njenih članic v roparski navojevalni vojni kolje državljane druge, enakopravne članice Zveze! Francija je bila ona država, ki se je najbolj upirala angleškim prizadevanjem, da bi Zveza narodov konečno začela izvrševati nalogo, za katero je bla ustanovljena!

Radi zadržanja Anglije, je italijansko-abesinski spor nudil sijajno pri-

HITLER JE ODPOVEDAL LOCARNSKO POGODBO

Nemške čete so vkorakale v Porenje - Vznemirjenje v Parizu - Francoska vlada pošilja ojačenja na mejo - Zadržanje drugih držav

Hitler je zadal nov udarec povojni evropski zgradbi, ki sloni na mirovnih pogodbah. Za v soboto opoldne je dal sklicati nemški državni zbor na posebno sejo, uro prej pa je že sporočil zastopnikom Anglije, Francije, Belgije in Italije, da Nemčija odpoveduje locarnsko pogodbo ter da bodo opoldne vkorakale nemške čete v oni del Porenja, kjer je bilo Nemčiji, glasom te pogodbe ter glasom versailleskih določb, prepovedano držati čete in graditi utrdbe — Poslanikom navedenih držav, ki so locarnsko pogodbo podpisale, je dal izročiti spomenico, v kateri izjavlja, da Nemčija odpoveduje pogodbo, ker smatra, da jo je že prekršila Francija s tem, da je sklenila pogodbo z Rusijo. Izjavlja nadalje, v spomenici, da je Nemčija pripravljena začeti takoj pogajanja s Francijo in Belgijo za določitev obojestranskega varnostnega pasu ter ter skleniti z njima pogodbo, s katero bi se vse tri države obvezale, da se tekom bodočih 25 let ne bodo spopadle. Pripravljena je tudi skleniti poseben dogovor, s katerim naj se preprečijo nenadni zračni napadi, ter se sporazumeti z državami, ki mejijo na njeno vzhodno mejo, za podobno pogodbo, kakor jo je sklenila svoj čas s Poljsko. Končno izjavlja, da je Nemčija pripravljena vstopiti spet v Zvezo narodov, ter napoveduje, da bo ob svojem času načela tudi vprašanje kolonij, katerim se je morala po svetovni vojni odpovedati.

V državnem zboru je imel Hitler daljši govor, v katerem je dejal, v glavnem:

Nemčija v vojni ni imela srečo: zgubila je. Edino upanje, ki so ga takrat imeli Nemci, je bilo osredotočeno v Wilsonovih točkah, katere so imele odpraviti vzroke za bodoča nesporazumljenja med narodi. — Wilsonove ideje pa se niso uveljavile, marveč je bil Nemčiji vsiljen versailleski mirovni dogovor — "krona nespametnosti in sovraštva". Proti življenjskim interesom narodov ni mogoče iti, ker se prej ali slej uprejo. Tekom treh zadnjih let sem si zaman prizadeval, da bi dosegel sporazum s Francijo. Čemu naj bi Francozi in Nemci nadaljevali svoj dvatisočletni boj, ki ni nikoli prinesel odločitve in je tudi ne bo, marveč more prinesti samo nesrečo obema narodoma?! Boril sem se za enakopravnost Nemčije, a boril sem se tudi za sodelovanje med narodi. Ako bi mi kdo hotel očitati slučaj z Rusijo, mu povem, da sem jaz pripravljen sodelovati z Rusijo, nikakor pa ne z boljševizmom. Evropa je danes razdeljena v dva tabora: prvo polovico tvorijo države, ki jih družijo zgodovinske vezi in pa skupna kultura, drugo polovico pa tvori boljševiški svet. Z boljševizmom nočemo imeti nikakih vezi razen onih političnih in trgovinskih, ki že obstajajo.

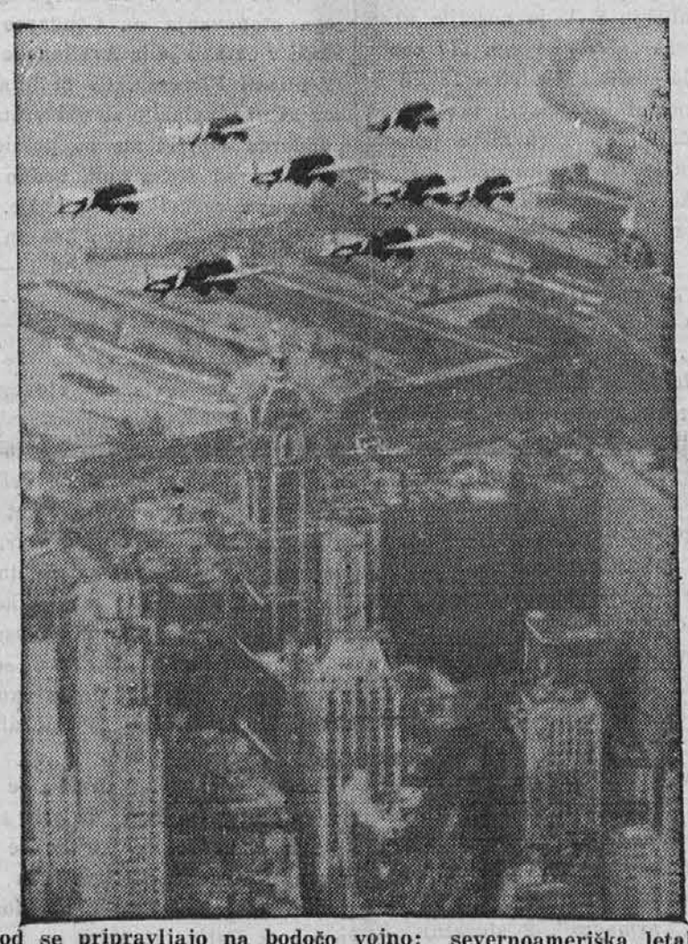

Povsod se pripravljajo na bodočo vojno: severnoameriška letala pri poskusnem bombardiranju New Yorka — —

Nadaljeval je: Locarnska pogodba je imela namen izločiti uporabo sile v odnošajih med Francijo, Belgijo in Nemčijo. Mi smo doprinesli v to svrho velike žrtve in mnogo samozatajevanja. Dočim je Francija natrpala mejo z utrdbami in topovi, je bila zapadna meja na naši strani demilitarizirana. V nasprotju z locarnsko pogodbo se je Francija sedaj sporazumela z Rusijo glede dogovora, ki je naperjen proti Nemčiji. Iz tega smo mi izvajali posledice. Naše čete korakajo v tem trenutku v Porenje. Pripravljeni smo sporazumeti se z vsemi sosedi, ustrašili pa se ne bomo nobene grožnje, ko se gre za čast našega naroda.

Hitlerjeve besede so sprejeli Nemci z velikim navdušenjem. Okrog 25.000 mož je še isti dan vkorakalo v demilitarizirano cono, naslednje dni pa so bile poslane tja še druge čete, tako da ima Nemčija ob meji s Francijo približno toliko vojakov, kolikor jih je imela leta 1914, pred izbruhem svetovne vojne.

Na Francoskem so se zaradi tega zelo razburili. Vlada se je takoj sestala k posvetovanju ter je sklenila predložiti stvar Zvezi narodov, obenem pa je poslala ojačenja na mejo, kjer so Francozi že pred leti zgradili silne podzemeljske utrdbe, sijajno opremljene z najbolj modernimi tehničnimi pripomočki.

Predsednik francoskega ministrskega sveta je imel preteklo nedeljo v radio govor, v katerem je izjavil, da Francija ne more sprejeti Hitlerjevih ponudb za nova pogajanja, ker je Nemčija že opetovano pokazala, da pogodb ne spoštuje. Zavrnil je trditev, da je francosko-ruska pogodba naperjena proti Nemčiji, pri poročal je Francozom hladnokrvnost ter dejal, da se bo Francija pritožila pri Zvezi narodov.

V Parizu so se sestali zastopniki Francije, Anglije, Belgije in Italije na posvetovanje in so baje Francozi zahtevali, naj bi se začele izvajati proti Nemčiji sankcije, če se berlinska vlada ne odloči, da odpokliče svoje čete iz Porenja. Sporazum pa menda ni bil dosežen. V četrtek se je vršila ponovna konferenca v Londonu ter so zastopniki navedenih držav objavili skupno izjavo, v kateri ugotavljajo, da je Nemčija z vojaško zasedbo Porenja kršila versaillesko mirovno pogodbo in locarnski pakt.

O nadaljnjih ukrepih bo sklepal pa svet Zveze narodov, ki bo imel danes sejo v Londonu.

Mnoge države, med njimi Rusija, Poljska, Jugoslavija, Češkoslovaška, Rumunska ter države balkanskega sporazuma so sporočile Franciji, da odobravajo njeno zadržanje ter da bodo podprle njene predloge pred Zvezo narodov.

Položaj v Evropi je postal zelo napet, vendar pa — in če znamenja ne varajo — nevihta za sedaj ne bo še izbruhnila. Pospešilo pa se bo v posameznih državah oboroževanje in ustvarjali se bodo bloki držav za bodoče obračunavanje, ki izgleda vedno bolj neizogibno.

RAZNE VESTI

Italijani so zajeli in ustrelili 18 Abesincev, ki so na severni fronti napadli iz zasede 56 italijanskih delavcev, zaposlenih z gradnjo ceste, inženerja, ki je vodil delo ter njegovo ženo, ki ga je spremljala.

Roosevelt, predsednik Združenih držav Sev. Amerike, bo spet kandidiral pri prihodnjih volitvah, na katere so se stranke že začele pripravljati.

Abesinski vojni minister Mulugeta je baje umrl. Tako zagotavljajo razna poročila, ki pa si niso edina v navajanju vzrokov: ene vesti pravijo, da je podlegel ranam, druge, da je podlegel pljučnici, tretje pa zagotavljajo, da ga je usmrtilo neko uporniško pleme.

Francoski senat je tudi že odobril pogodbo z Rusijo, in sicer z veliko večino.

Vodja Rusije, Stalin

Novo japonsko vlado je po hudih naporih sestavil Hirota, ki je obdržal tudi listnico zunanjega ministrstva. Sprejeti je moral zahteve vojaških krogov, ki so si izgovorili besedo v vseh važnejših notranje in zunanje političnih odnošajih.

Neredi na Španskem trajajo dalje in so se v zadnjem tednu celo poostrili. Levičarski elementi so napadli in zapalili mnogo cerkev in samostanov. V raznih spopadih je padlo mnogo oseb.

V bližini Kuorama so abesinski strelci zadeli tri italijanska letala, ki so se vžgala ter padla v bližini.

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Dr. Stojadinović je reorganiziral vlado

Opozicijski poslanec Arnautović je streljal v skupščini - Gen. Živkoviča ni v novem kabinetu - Ojačenje vladne večine

Poročali smo, da so bile seje narodne skupščine v zadnjem času dokaj burne, ker si je opozicija prizadevala na vse mogoče načine, da bi preprečila odobritev državnega proračuna ali pa jo vsaj zavlekla. Pisali smo tudi, kako je opozicija zapustila parlament ter izjavila, da se sej ne bo več udeleževala.

Za v petek je bil napovedan govor dr. Stojadinovića, ki je imel poročati o zunanji politiki jugoslovanske vlade. Za njegovo poročilo je vladaliko veliko zanimanje in na sejo so prišli tudi opozicijski poslanci; niso pa zasedli svojih sedežev, marveč so se utaborili na galeriji, ki je določena za občinstvo.

Ko je dr. Stojadinović začel govoriti, so se opozicijski poslanci brž pričeli oglašati z medklici. Skupščinski predsednik jih je radi tega pozval, naj pridejo v dvorano ter naj tam povedo, kaj in kako mislijo. Po zivu se je odzval en sam poslanec, Arnautović, član Jevtićeve opozicijske skupine. Šel je na svoj prostor ter tam nadaljeval z medklici na tak način, da so se nekateri poslanci iz vladne večine razburili, se dvignili ter krenili proti Arnautoviću. Ta je brž planil pokonci, vzel iz žepa revolver ter sprožil; krogla je bila baje namenjena Stojadinoviću, zletela pa je proti diplomatskim ložam, ker je eden izmed navzočnih poslancev zgrabil Arnautoviča o pravem času za lase ter ga potegnil nazaj. Priskočil so še drugi in prijeli Arnautovića, ki je sprožil še tri strele v tla.

Nastal je buren prizor. Drugi poslanci iz Radikalske zajednice so tudi vzeli v roke revolverje, pripravljeni na protinapad, vendar pa jih niso uporabili. Nekaj bolj vročekrvnih mož je hotelo Arnautovića linčati, a so jim drugi preprečili izvršitev te namere. Arnautovića so odvedli orožniki in na policiji so takoj ugotovili, da je mož močno vinjen ter da je streljal v pijanosti. Arnautović je v Beogradu znan kot bolj viharen mož, ki je v skupščini in drugod izzval že mnogo incidentov.

Kmalu je bil red vzpostavljen in seja se je nadaljevala. Skupščina je takoj odobrila uvedbo sodnega postopanja proti Arnautoviću in ministrski predsednik je mirno nadaljeval ter zaključil svoje poročilo.

Naslednjega dne je dr. Stojadinović predložil kraljevskemu namestniku ostavko celokupne vlade. Ostavka je bila sprejeta, mandat za sestavo novega kabineta pa je bil poverjen spet dr. Stojadinoviću. Še istega dne je bila kriza rešena s tem da sta se izvršila naslednji važni spremembi v sestavi vlade: za vojnega ministra je bil imenovan general Ljubomir Marić na mesto generala Petra Živkovića, katerega v novi vladi ni več; kot ministra brez portfelja je vstopil v kabinet Vojislav Gjorgjević iz kluba srbske zemljoradniške stranke, ki je s tem prestopil iz opozicije k vladni večini ter jo ojačil za deset poslanskih mest. Pravosodno ministrstvo bo vodil začasno g. Cvetković, ki je obdržal tudi ministstvo za socialno politiko in narodno zdravje, za telesno vzgojo pa je bil imenovan g. Josip Roglić.

Veliko pozornost je izzvalo, da je bil iz vlade izločen gen. Živković; razlog je treba baje iskati v tem, da so se Jevtićevi pristaši javno hvalili, da gen. Živković odobrava njihovo zadržanje ter njihov ostri boj proti notranji politiki ministrskega predsednika. Novi vojni minister Ljubomir Marić je živel več let v Zagrebu, dokler ni bil imenovan za načelnika generalnega štaba jugoslovanske vojske. Med Hrvati je zelo znan in čislan.

Arnautović je tekom zaslišavanja baje izjavil, da je namenoma izzval burni incident na skupščinski seji, in sicer v sporazumu z ostalimi pristaši Jevtićeve skupine, ki so upali, da bodo s tem vrgli vlado. Policija je izvršila hišne preiskave pri vseh članih Jevtićeve opozicije in tudi na njegovem domu. Polkovnik T. Mimić, načelnik tajne vojne obveščevalne službe, o katerem je šel glas, da je bil zapleten v zaroto, je izginil in ga oblasti iščejo.

Pameten človek ne bo dramatiziral burnega dogodka, ki se je odigral v skupščini, vsak Jugoslovan pa bo gotovo obžaloval, da se med "zastopniki naroda", ki bi morali biti njegov cvet, najdejo takšni, ki se v pijanem stanju in z orožjem v žepu udeležujejo skupčinskih sej; in se bo radoval, da vsega obsojanja vredni Arnautićev nastop ni imel hujših posledic.

ARGENTINSKE VESTI

Velika radikalska zmaga v Buenos Airesu

Štetje glasov, oddanih pri volitvah dne 1. marca t. l. v glavnem mestu republike, se je v sredo zaključilo z radikalsko zmago, ki je tako velika, da je prekosila tudi naj bolj optimistične račune voditeljev stranke, ki jo je bil ustanovil Além.

Pri volitvah za v kongres so radikali dobili 187.000 glasov, socialisti, ki so pri zadnjih volitvah imeli večino, a so sedaj na drugem mestu, so za približno 84.000 glasov za njimi; zbrali so jih namreč okroglih 103.000. Vse manjšinske stranke skupaj niso dobile toliko glasov, kakor radikali. Hud poraz pa je doživela stranka neodvisnih socialistov ki je bila pred petimi šestimi leti v Buenos Airesu še na vodilnem mestu; komaj 12.000 volilcev ji je ostalo zvestih.

Listi obširno komentirajo ta volilni izid in skoro soglasno ugotavljajo, da so volilci v glavnem mestu republike izrekli svojo obsodbo proti politiki, ki jo je doslej vodila konkordanca, odpustili da so radikalom stare grehe iz prejšnjih let, grehe, ki so bili dovedli do revolucije leta 1930, ter da spet polagajo svoje upe v načela svobode in demokracije, ki jih ta stranka proglaša. Najhujšo obsodbo pa so volilci izrekli proti neodvisnim socialistom, ki so pridigali o lepih načelih, dokler niso imeli oblasti, a so hoteli uvesti v Argentiniji nekak fašizem, ko so se povzpeli do ministrskih stolčkov.

Tudi pri občinskih volitvah so dobili radikali ogromno večino: 167.896 glasov proti 92.547, ki so jih zbrali socialisti.

Jutri so bodo vršile v buenosaireš ki pokrajini dopolnilne volitve v raznih okrožjih, kjer so bile prejšnje razveljavljene radi nerednosti, ki so se bile dogodile.

Cena koruze

V Cruz Alta, pokr. Cordoba, se je zbralo te dni več ko 1.200 kmetovalcev, ki so se posvetovali, kako naj bi se zvišala cena koruzi. Sklenili so naprositi poljedelskega ministra, naj bi posredoval, da se kot najnižjo ceno določi $ 6 za kvintal.

Križev pot ruskih izseljencev

Pred nedavnim se je večje število ruskih družin priselilo v Paraguay, kjer jim je prejšnja vlada obljubila zemljo, semena in stroje pod ugodnimi pogoji, da bodo mogli obdelovati zemljo. Prišla pa je revolucija, ki je vrgla vlado g. Ayale in nove oblasti se niso več zmenile za ruske priseljence. Brez sleherne podpore, brez možnosti, da bi kje našli zaposlitev, prepuščeni torej samim sebi v tuji zemlji, so ruski priseljenci prišli v nevzdržen položaj, iz katerega so si skušali pomagati s tem da so sklenili preseliti se skrivaj v Argentinijo.

Nekaterim se je posrečilo, drugi pa so imeli smolo. V soboto ponoči, ko se je druga skupina Rusov vozila v čolnih proti argentinskemu bregu pri mestu Encarnacion, jih je opazila obmejna policija, ki je menila, da ima opravka s tihotapci, pa je začela nanje streljati s puškami in strojnicami. Hujših posledic baje ni bilo, le da je policija priseljence pozaprla ter spravila v zapor tudi nekega njihovega v Argentiniji naseljenega rojaka, ki jim je skušal pomagati.

Vendar pa so se Rusi zasmilili oblastem, ki so v Buenos Aires sporočile, da se gre za miroljubne in delavne ljudi ter so priporočile, naj bi zvezna vlada kaj ukrenila zanje. Argentinski zunanji minister bo skušal sedaj urediti zadevo sporazumno s paraguaysko vlado.

Nov slovenski izselj. duhovnik v Buenos Airesu

V Buenos Aires je prispel prejšnji teden nov slovenski izseljenski duhovnik g. Janez Hladnik, doma iz Rovt pri Logatcu, kjer se je rodil leta 1902. Šolal se je v Št. Vidu nad Ljubljano in leta 1927 je pel v svojem rojstnem kraju novo mašo. Služboval je pet let v Metliki, eno leto med Slovenci v Zagrebu, pozneje pa še v Kostanjevici na Dolenjskem.

Gospodu Hladniku želimo obilo uspeha! Na drugem mestu prinašamo njegov pozdrav slovenskim izseljencem.

Novi petrolejski vrelci

Pri Lomas de Olmeda, v Salti, je Standard Oil izsledila nove petrolejske vrelce, ki dobro obetajo. Po zimi pa bo Cía. Ultramar začela z vrtanjem na Campo Santo, kjer so tudi prepričani, da imajo pod zemljo velike zaloge dragocene tekočine.

Izseljenska zaščita

V januarju t. l. je posetilo urad Izseljenske zaščite vsega 177 oseb: 65 jih je iskalo zaposlitve, 18 jih je prišlo zaradi informacij, prošenj in priporočil, 7 za zdravniško pomoč, drugi za kosila in prenočišča, troje posetnikov pa so bili delodajalci.

Zaščita je dobila ponudbe za zaposlitev 65 oseb: 24 težakov, 3 prodajalcev, 1 slikarja, 28 služkinj kuharic in sobaric, 1 služabnika ter 1 klesarja.

Zaposlenih je bilo potom Zaščite 30 oseb: 22 težakov, 2 razprodajalca, 1 slikar, 1 "matrimonio" in 1 klesar. Porazdeljenih je bilo 78 obedov, $ 46,60 malih podpor ter 16 bonov za prenočišča. Urad je prejel 8 dopisov, odposlal pa jih je 216.

V februarju je bilo delovanje Zaščite sledeče:

Posetov 130; 90 oseb je iskalo dela, 20 jih je prišlo zaradi informacij itd., 4 za zdravniško pomoč, šest posetnikov pa so bili delodajalci.

Zaščita je razpolagala z delom za 71 oseb: 12 težakov, 48 služkinj, sobaric in kuharic, 2 "matrimonia" in 9 "armadorjev" za železobeton.

Zaposlenih je bilo 18 oseb: 12 težakov, 1 "armador", 2 služkinji, 1 služabnik ter 1 "matrimonio". Urad je porazdelil 78 brezplačnih kosil, 25 večerij, 25 zajtrkov in 25 prenočišč; poleg tega še eno obleko, 2 para čevljev in $ 17.50 malih podpor. Prejel je 13 in odposlal 201 dopis.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA

Nekateri naročniki se pritožujejo, da neredno prejemajo list, ali pa da jim ga poštar d o s t a v l j a šele več dni potem, ko je list izšel, dasi žive v glavnem mestu. — Takšne naročnike prosimo, da nam sporočijo, katerih številk niso prejeli. Nam s tem omogočijo, da reklamiramo pri poštnem ravnateljstvu. Ni pa nikakor treba, da bi kuhali jezo proti upravništvu, ter jim mi list redno dostavljamo.

VAŽNO OPOZORILO

Cenj. naročnike prosimo, da nam naročnin ne dostavljajo v priporočenih pismih, ker izgleda, da tudi ta način ni preveč varen. Prejeli smo namreč nekatera pisma, ki so bila na videz nedotaknjena, a denarja v njih ni bilo. Poskrbeli smo, da se uvede preiskava. Zaradi varnosti prosimo, da se nam naročnina dostavlja v poštnih nakaznicah (Giro postal) ali pa v denarnih pismih (Carta con valor declarado).

ZA TISKOVNI SKLAD

Za Tiskovni sklad Novega lista je daroval rojak K. K. $ 2.—.
Lepa hvala.

NAROČITE SE NA "Novi list"

★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆ ★ ☆

Kitajska policija je zasedla kolodvor v Šanghaji, da prepreči dijaške protijaponske manifestacije

BLIŽAJO SE

VELIKONOČNI PRAZNIKI

Spomnite se svojcev v Evropi ter jim omogočite, da prežive Veliko noč v sreči in zadovoljstvu!

Za navadna, avionska in brzojavna

Denarna nakazila

v katerikoli kraj Jugoslavije ali Italije, obrnite se na naš zavod, kjer Vam bomo točno in vljudno postregli, kakor vedno.

•

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — BUENOS ARES — 25 de Mayo 149—59

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE

Pozdrav vsem Slovencem!

Podpisani Hladnik Janez sem prišel iz domovine 1. 3., da prevzamem dušno pastirstvo med tukajšnjimi Slovenci.

Prinašam mnoge pozdrave iz vseh strani domovine in sploh cele slovenske zemlje. Pozdrave naše trpeče zemlje, ki v upanju čaka srečnejših dni. Pozdrave mater in očetov, ki za otroci koprne, ki jih je tujina vzela. Pozdrave osamelih žena in osirotelih otrok... pozdrave domov, ki propadajo,... pozdrave tistih, ki zastonj kakega glasu od dragih v tuji zemlji pričakujejo... Prinašam pa tudi spomine lepih srečnih dni, katere je živelo nekoč Tvoje srce, ki so daleč...

Prihajam z željo, da bi bil vreden poslanec Tistega, ki je govoril: — mir vam dam, ne kakor ga svet daje...!

Morda se je ta in oni že daleč oddaljil Bogu in veri... Za vse prihajam in vse vabim, da pridete blizu!

Služba božja se bo vršila odslej v drugi cerkvi, ne daleč od dosedanje na Paternalu. Naša cerkev bo odslej v **Avenidi del Campo 1653**, poleg bolnice Tornú. (Tramvaj 88, 94, 95; omnibus 37, 49, 68).

Sveta maša vsako nedeljo in praznik dop. ob 10 h. večernice pop. ob 4 h. —

Prilika za spoved **vsako soboto** od 6.—8. h. zvečer v cerkvi poleg mojega stanovanja na Condarco 545. Vhod v cerkev je iz Avellanede 2685 (v bližini Floresa). Če bi bila cerkev zaprta, oglasite se pri vratarju: Condarco 545, ki me bo poklical.

Tudi pred mašo bom vedno spovedoval v cerkvi službe božje.

Stanujem na Condarco 545 in sem doma navadno vsak dan od 11—3 h. Telefon 63-2455.

•

To soboto, 14. 3., vabim vse Slovence, da se udeležite slovesnega sprejema kardinala-nadškofa. Zbirališče za nas je na stiku trga San Martin in ulice Florida ob velikem nebotičniku. Ker je nadškof kot kardinal nosilec naslova cerkve sv. Hijeronima, ki je cerkev katoliških južnih Slovanov v Rimu, zato je kardinal do nas v tesnejšem odnosu in bi ne bilo prav od nas, če bi se ne odzvali ugodni priliki, ko so nam odredili izbrano mesto kot zbirališče.

•

Goriška Mohorjeva družba je mogla v preteklem letu izdati samo droben koledarček, drugo je vse zmrznilo v cenzuri. Zato Vas prosim, da se priglasite za mohorske knjige iz Celja, ki Vam za $ 4.50 nudijo polega koristnega branja tudi zvezo z domom. Čas za priglasitev je še to nedeljo. Naročnike sprejemam tudi jaz.

Buenos Aires, 10. III. 1936.

Hladnik Janez, izselj. duhovnik.

SMRTNA KOSA

V četrtek zjutraj je neizprosna smrt ugrabila Deljo Marto, edino hčerko naših rojakov, Rafaela in Petrine Turk iz Rihemberga.

Močno užaloščenim staršem naše iskreno sožalje.

Krojačnico Obiščite

L. UŠAJ

•

Tu boste v vsakem oziru najbolje postreženi

•

GARMENDIA 4973

Bs. Aires — Paternal

Italija je pristala na pogajanja

Tudi Abesinija je sprejela ponudbo Zveze narodov — Vojna na afriških bojiščih pa se nemoteno nadaljuje

Italija je sporočila v Ženevo, da pristaja na poganjanja za poravnavo spora z Abesinijo. Odgovor italijanske vlade ni še znan v podrobnostih in se radi tega delajo razna ugibanja. Nekateri pravijo, da je Italija predložila takšne pogoje, ki ji bodo dovolili nadaljevati vojno v Afriki, a bodo obenem preprečili poostritev sankcij.

V nedeljo se je bila razširila vest, da je italijansko vojno poveljništvo skoro popolnoma ustavilo vojne operacije ter da je posebno letalom prepovedalo obstreljevati etiopske čete in naselbine. Iz več različnih virov so to vest potrjevali, končno pa se je le izkazalo, da ni bila točna. In posebno Italijanom se je mudilo, da so jo na nedvoumen način zanikali: V torek so njihova letala bombardirala naselbino Irga Alem — pet žensk in trije otroci so bili pri tem ubiti in 21 žensk ter 12 otrok je bilo ranjenih. Naslednjega dne pa so letala izvršila velik zračni napad na glavno mesto godžamske pokrajine Debra Markos. Dvanajst letal je vrglo toliko bomb, da je bilo mesto skoro popolnoma porušeno; tako vsaj javljajo iz Addis Abebe, odkoder obenem poročajo, da je bilo tekom obstrelevanja ubitih petdeset oseb, med njimi 30 žensk, 85 prebivalcev pa je bilo ranjenih.

Italijanska letala so obstreljevala te dni tudi neko etiopsko vas, ki je komaj 65 km oddaljena od glavnega mesta, pa so radi tega v Addis Abebi prepričani, da so bodo tudi tam kmalu seznanili s "civilizacijo", ki jo Italijani prinašajo v Afriko.

Na pogajanja za sklenitev miru so načeloma pristali tudi Abesinci in odbor trinajstorice bi bil moral že v ponedeljek proučiti oba odgovora: onega iz Rima in onega iz Addis Abebe. Hitlerjev nastop pa je te račune popolnoma zmešal in potisnil obesinsko "zadevo" tako v ozadje, da je tudi ženevski odbor preložil sejo na poznejši čas. Vršila se bo baje danes.

Med tem pa se kri pretaka na abesinskih bojiščih na debelo. V zadnjih bitkah, ki so se vršile v Tembienu in Šireju, je bilo, po italijanskih računih, 15.000 mrtvih in ranjenih. Glasom zadnjih poročil z bojišča, pripravlja maršal Badoglio novo veliko ofenzivo v smeri proti pokrjini Sidamo.

Naj še omenimo, da so italijanski letalci ponovno bombardirali v zadnjem času postajo angleškega Rdečega križa pri Koramu in je radi tega angleška vlada odločno protestirala v Rimu, kjer so britskemu poslaniku dali zagotovila, da bodo odslej bolj pazili. Od kar se je začela vojna, so Italijani že petnajst krat bombardirali razne postaje Rdečega križa.

ZA KRATEK ČAS

Vprašanje

Oče je zabičil svojemu sinčiču, da ga ne sme motiti, kadar ima mnogo dela.

Včeraj je bil oče spet hudo zaposlen. Plaho mu je dejal Marko:

"Očka, ali ti smem brez vprašanja nekaj povedati?"

"Ne smeš! Molči!"

"Očka, daj, vprašaj me! Prejle sem videl, kako se je neznan gospod odpeljal s tvojim motornim kolesom iz pred hiše".

Ubogi otrok!

Mali Bojan je prišel ves objokan domov. Mati ga je peljala k oknu in ga tolažila:

"Nikdar ne joči, otrok moj, bo že boljše! Glej, kako lepo sije solnce, ti se pa cmeriš! Zdaj pa povej, kdo je bil tisti grdi fant, ki te je tako pretepel?"

"Vidiš, tisti le, mama... tam na oni strani ceste... tisti z razbitim nosom!"

Iz Córdobe

Vrtna zabava

Jugoslovansko podporno društvo v Córdobi vljudno vabi vse jugoslovanske rojakinje in rojake na lepo domačo vrtno zabavo, ki se bo vršila v soboto, 21. marca, v prostorih oziroma na zemljišču Ivana Goršeta, društvenega predsednika, v ul. Calchaquí 1.200, eno kvardo od omnibusa štev. 1.

Zabava se bo otvorila ob 9. zvečer in bo trajala do jutra. Bufet bo dobro preskrbljen in sviral bo dobro znani orkester "Tita".

Vstopnina za moške $ 0.50, ženske bodo imele prost vstop.

K udeležbi vabimo vse rojake, tudi takšne, ki mnogo krat, radi osebnih nesoglasij, raje doma ostanejo. Pozabimo na stare zdražbe in odzovimo se vabilu, da se nekoliko razvedrimo na lepi zabavi, ki bo prav "po naše", to je po domače organizirana.

SVOJI K SVOJIM!

Slov. babica

Bivša prva šefinja v praški porodnišnici ter s prakso v bolnici Juan Fernández, se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in dežele v popolno oskrbo. — Cene izredno nizke, postrežba prvovrstna. — Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20. — Vprašajte za informacije preden greste drugam

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

LIMA 1217 U. T. 23—3389

TOVARNA MOZAIKOV

TEOLINDO RODRIGUEZ

Specializirana v vseh vrstah mazaika — Imitacije marmorja

Koncesijonar portlandskega cementa "SAN MARTIN"

SKLADIŠČE GRADBENEGA MATERIJALA

Anasco 2763 U. T. 59-1925
BS. AIRES Postaja Paternal

G.P.D.S. - VILLA DEVOTO

Ul Simbrón 5148

VABI

vse člane in članice ter rojake in prijatelje dobre zabave na

TRGATEV

ki se bo vršila v nedeljo, dne 22. marca t. l. popoldne, na društvenem zemljišču. Dobrodošel nam je vsak, ki se hoče po domače poveseliti na prostem.

Za pijačo in prigrizek bo dobro preskrbljeno

ODBOR.

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najboljše postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravni za svatbe — Prenočišča. — Sobe za prenočišče prenovljene in na novo opremljene.

Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL Osorio 5085

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSTNA POSTEREŽBA IN ZMERNE CENE.

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

OBČINSKE VOLITVE

V devet občinah v Sloveniji so se pred nedavnim vršile občinske volitve. Povsod je zmagala lista Jugoslovanske radikalske zajednice, le v Lescah pri Bledu je dobila več glasov opozicijska lista Pavla Olipa. Vilitev, ki so bile javne, ker volilnega zakona vlada še ni spremenila, se je udeležilo 65 od sto volilnih upravičencev.

KAJENJE V LJUBLJANI

Ljubljana ima 130 trafik, s prostrano okolico, kjer biva 150 tisoč prebivalcev, pa skupno 230 trafik. Lani se je v Ljubljani popušilo za več ko 33 milijonov dinarjev raznih vrst tobaka, skupno nad 12 milijonov kilogramov. Cigaret se je porabilo 117,000,000, cigar 2,720.000 drugo pa odpade na tobak za pipe. Tobaka za nosljanje je šlo lani v Ljubljani in okolici 832,600 kilogramov, "klobas" za čikarje pa 1,367,000 likogramov. Na vsakega prebivalca Ljubljane in okolice je lani znašala potrošnja za tobak 222 dinarjev.

NEGUŠ SE ZAHVALJUJE ZA ČESTITKE

Za božič je skupina Bilečanov v Hercegovini, poslala brzojavno čestitko abesinskemu cesarju. Na to čestitko je prispel iz Addis Abebe radiogramski odgovor v francoskem jeziku, ki je naslovljen na bileškega meščana Stiačiča, ki je prvi podpisal čestitko. V radiogramu se abesinski cesar zahvaljuje za čestitko in vrača voščila za srečne praznike.

SLEPARJA SO PRIJELI

V mariborski okolici so orožniki aretirali dva Beograjčana, ki sta s ponarejenimi dokumenti nabirala prispevke za pohabljene oficirje ter za spomenik kralju Aleksandru. Poleg tega sta tudi brez dovoljenja prodajala kraljeve slike. Pečala sta se baje s podobnimi "kupčijami" že od leta 1918 dalje. Izročili so ju sodišču.

STAR SPOMENIK

Zanimiv staroslovenski nagrobni spomenik so našli v vasi Bročancu in ga bodo poslali sarajevskemu muzeju. V spomenik je vklesanih 12 človeških podob in sicer 6 na eni 6 na drugi strani. Na eni strani je pred šestimi podobami ljudi podoba volkulje. Teh dvanajst figur predstavlja po mišljenju strokovnjakov dvanajst Svetovidovih sinov, ali 12 mesecev v letu. Volkolja predstavlja zimo in temo. Onih šest podob, pod katerimi stoji volkulja, predstavlja zimo, ostalih šest figur pa letno dobo.

POJEDINA NA MESTO OSVETE

Stari običaji krvne osvete niso doma samo v Albaniji in v arnavtskih vaseh na jugu, marveč so razširjeni tudi v Črni gori in celo v Boki Kotorski. Rodbine, ki živijo v krvni osveti, se včasih pomirijo. To je krvna pomiritev, ki se slovesno praznuje.

Taka pomiritev se je pred nedavnim izvršila v Boki in ji je prisostvovalo okrog 250 ljudi. V vasi Prnjevoru živi rodbina Janovičeva in si je neki njen član pred leti vzel ženo iz Borotove rodbine, iz malega naselja pri Budvi. Janovič je s svojo ženo odpotoval v Ameriko, tam pa je prišlo do rodbinske tragedije in je svojo ženo menda iz ljubosumnosti usmrtil. Nedavno se je vrnil domov in po stari tradiciji krvne osvete bi ga moral ubiti prvi član Borotove rodbine, ki bi ga srečal. Nekateri miroljubni vaščani so posredovali in naposled pridobili obe rodbini za krvno pomiritev. Člani obeh rodbin so se zgodaj zjutraj zbrali na neki njivi blizu Prijevora in ko so si slovesno izjavili, da je krvna osveta odpravljena, so vsi krenili pred Janovičevo hišo, kjer je bila vsem gostom prirejena pojedina.

LESNA TRGOVINA IN SANKCIJE

Zaradi izvajanja sankcij napram Italiji je jugoslovanska trgovina zelo prizadeta, saj je bila tretjina vsega izvoza namenjena Italiji. Od izvajanja sankcij je marsikatera industrija zelo prizadeta, najbolj se veda lesna industrija, ki je tvorila večino našega izvoza v Italijo. Najbolj je kajpak prizadeta lesna trgovina v Sloveniji in Liki, odkoder je šlo največ lesa v Italijo bodisi po železnici preko Postojne ali po ladjah in železnici preko Sušaka.

Lesni trgovci in industrijalci so zahtevali od Beograda, naj najde nove trge za naš les ali pa naj kako drugače nadoknadi vso to izgubo. Na tisoče ljudi je zaradi tega brezposelnih, sto in sto žag počiva, kmetje po Notranjskem in Hrvaškem so ob ves zaslužek za izsekavanje gozdov.

Konec januarja se je vršila v Ljubljani velika konferenca in sicer na predlog vlade. Trije ministri, zastopniki Narodne banke, mnogo poslancev, zastopnikov lesnih industrijcev in drugih se je udeležilo tega posvetovanja, na katerem so obširno razpravljali o vzrokih krize ter o načinih, kako bi se ublažila.

DEŽEVNA ZIMA

Iz Slovenije poročajo prve dni februarja:

Letošnje zime se kmetje boje. Od nikoder ni ne mraza ne snega, le dež nas neprestano napaja. Vreme je deževno jesensko: ves januar pomalem dežuje, za kak dan, dva preneha, pa se spet usuje iz oblakov. Vreme je južno, toplo, v dežju in jugovini poganjajo drevesa in vse je v popju. Leske, vrbe so v cvetju, cvetlično grmičevje po vrtovih poganja. Zadnja dva dneva je spet deževalo in vse reke so narasle. Že nekajkrat so ta mesec vode prestopile bregove in poplavile ravnine. Sava je dosegla ponekod 4.5 metrov nad normalo, pri Brežicah se je razlila čez bregove, v celjski okolici so bile poplave. Ljubljansko barje je še nekako brez nesreč, ker se voda vselej še naglo odteka in ni bilo še poplav. Če ne nastopi mraz s snegom, se kmetje boje, da bo ozimina prezgodaj ozelenela oz. začela rasti, nakar lahko nastopi mraz s slano in pomori posevke. Po taki topli zimi je običajno letina slaba, ker se zemlja in rastje ne odpočije dovolj. Razen teden pred božičem nismo imeli še snežnih in mrzlih dni, ves čas toplo vreme z dežjem.

VESTI S PRIMORSKEGA

Štirje mladeniči pred vojaškim sodiščem

Pred vojaškim sodiščem v Trstu je fašistično predsedstvo za predvojaške vaje vložilo tožbo proti četvorici naših mladeničev, ker niso obiskovali predvojaških tečajev, kakor je sedaj v Italiji predpisano.

Obtoženi so: Ivan Zidar in Franc Uljančič iz Topolca pri Ilirski Bistrici, Ivan Mikuletič iz Velike Bukovice in Ladislav Jagodnik iz Kosez. Sodišče obsodbe še ni izreklo.

Aretacija

V Tribuši so karabinerji aretirali Josipa Svetiča, starega 26 let in doma iz Jageršč. Obdolžen je, da je tihotapil iz Jugoslavije razna živila ter da je nesel čez mejo slovenske knjige.

V Abesiniji padlega slov. odpadnika so počastili

V nedeljo, 2. februarja, se je zbralo v Idriji izredno veliko ljudi, iz vseh bližnjih in daljnih občin in vasi so jih prignali, da prisostvujejo čaščenju, ki je bilo namenjeno odpadniku slovenskega naroda Fortunatu Razpetu iz Spodnje Idrije. Star je bil šele 28 let. Že pred leti se je vpisal v fašistično milico. Kot tak je moral na abesinsko bojišče, kjer je 3. januarja padel pri nekem spopadu ob potoku Gedgeda Zubaha v Eritreji. Proslavi so hoteli dati še poseben povdarek. Radi tega so prihiteli v Idrijo prefekt Ciampani, politični tajnik Luraschi, predsednik goriške pokrajine, zastopniki vojske in milice, odposlanstva najrazličnejših nacionalnih in fašističnih organizacij, posebno pa še vse balilske in druge fašistične ustanove iz vsega okoliša. Prisostvovati so morali tudi vsi rudarji.

Najprej se je vršila maša za pokojnikom v župni cerkvi, ki jo je moral brati domači župnik g. Arko ob asistenci dveh drugih duhovnikov. Nato so se zbrali na trgu, ki nosi sedaj ime po italijanskem kralju Viktorju Emanuelu III, kjer stoji hiša idrijskega fašja. Na pročelju te hiše, ki se bo odslej imenovala po Fortunatu Razpetu, so odkrili mramornato spominsko ploščo,ki naj priča o sramoti, ki jo je napravil sin slovenske matere svojemu narodu. Glasi se tako — le:

"Fortunat Razpet (pisano je Raspet!) — bojevnik v Vzhodni Afriki — je posvetil s smrtjo — nad vse italijansko in fašistično prepričanje — tega obmejnega ozemlja — Hudournik Gedgeda Zabaha (Eritreja) 3. januarja 1936. XIV."

Smrtna kosa

V Vipavi je preminula ga. Karla Petričeva iz znane vipavske družine. N. v m. p.!

Nesreča pod Bogatinom

Pod Bogatinom sta se ponesrečila dva italijanska vojaka alpinec Ligino Grandi in obmejni stražnik Artemio Sanita. Pri nekem prehodu sta zdrknila v prepad. Z velikimi svečanostmi so njuni trupli pokopali v Tolminu.

Dva Buzetčana pobegnila v Angleško Somalijo

Pred nedavnim se je bila razširila v Buzetu vest, da sta dva tamošnja mladeniča, Katarinič iz Mluna in Milan Flego (Brkan) iz Sv. Ivana na Buzetščini dezertirala iz italijanske vojske v Angleško Somalijo. Pisala sta od tam domov roditeljem ter javila, da je v Angleški Somaliji mnogo ubežnikov in posebno Nemcev.

Ko so za to izvedeli karabinerji, so staršem obeh mladeničev izvršili hišne preiskave, zaplenili pisma ter poskrbeli, da jim je bila takoj ukinjena podpora, ki jo prejemajo družine mobiliziranih vojakov. Očetu Katariniča, ki je vojni invalid, pa so odvzeli tudi invalidsko podporo.

Oblasti so strogo zabičale staršem, da ne smejo o tem govoriti okoli ker da bodo sicer kaznovani.

Posledice sankcij

Radi sankcij, ki jih izvaja Zveza narodov proti Italiji, si rimska vlada sicer prizadeva, da bi povečala domačo proizvodnjo, kar naj bi koristilo državljanom, vkljub vsemu temu pa se vedno bolj opaža, da zahtevajo sankcije ,občutne žrtve ker povzročajo draginjo in se v nekaterih strokah brezposelnost občutno veča.

Zlasti odpuščajo delavce ladjedelnic radi pomanjkanja materijala; tudi mizarji in tesarji nimajo dela, ker se ne zidajo nove stavbe; zelo trpe tudi šoferji in mehaniki, ker je avtomobilski promet omejen. Zlasti v tržaški luki se padec prometa zelo pozna. Zaslužijo pa zlatarji, ki izdeljujejo železne prstane namesto zlatih, ki so bili darovani domovini. Prvotno so nameravili zahtevati za take prstane, ki so vredni komaj par centesimov, kar pet lir, toda, hvala Bogu, je posegla vmes oblast, da se ta spekulacija ni posrečila.

Za vojno

227,950 kg srebra, 26,300 kg zlata in 15,231 zlatnih prstanov je fašistična organizacija nabrala v mesecu decembru samo na Goriškem.

Nove šole

Tekom leta 1935 je ustanovila oziroma zgradila italijanska vlada v slovenskem oz. hrvatskem Primorju 50 novih šol. Vrhtega je ustanovilo zasebno društvo "Italija Redenta" 40 novih šol v krajih, kjer število šoloobveznih otrok ne dosega 30, ki so potrebni za otvoritev državne šole. "S temi šolami," piše "Piccolo" "se širi dvatisočletna kultura Rima tudi v najoddaljenejša sela in bivališča v najzadnjih gorah."

Nov jugosl. gen. konzul v Trstu

Jugoslovanski generalni konzul v Trstu dr. Vukašin Životič, ki je bil na to važno mesto imenovan pred kratkim na mesto Kojiča, je našel v tržaškem italijanskem časopisju zelo topel sprejem. "Piccolo" posveča našemu generalnemu konzulu članek, v katerem zlasti hvali njegovo obširno knjigo "Današnja Jugoslavija" (La Jugoslavia di oggi), v kateri dr. Životič obravnava tudi gospodarske in politične odnošaje med Srbijo oziroma Jugoslavijo in Italijo ter se zavzema za čim večje prijateljstvo med obema državama.

Vse držijo tajno

Iz Št. Petra na Krasu pišejo:

V vasi naše bližnje okolice je bil pozvan v občinsko pisarno neki posetnik. Kaj so mu v občinski, pisarni sporočili, noče povedati. Toda iz njegovega zadržanja in ravnanja ter večnimi odgovori na razna vprašanja vaščanov, češ: ne sprašujte me, ker ne morem ničesar povedati in tudi ničesar ne vem, se da sklepati, da ga je občinska uprava obvestila o smrti sina ki je pred časom bil poslan v Afriko. Okrog hiše se ves čas vrtijo karabinjerji in strogo sledijo nesrečnemu očetu pri vsakem njegovem koraku. Kot je bila že do sedaj navada, da so vsakomur, ki je prišel z abesinskega bojišča ali je od tam dobil kakšno žalostno vest, zlasti uradno, prepovedali in pod kaznijo zabičali, da ne sme nobenemu niti črhniti o tem, kar ve, tako so menda tudi nesrečnemu očetu zabičali in s kaznijo zagrozili v slučaju, da bi kdo zvedel o sporočeni mu zadevi.

Zima na Krasu

S Krasa poročajo, da je bila letošnja zima izredno mokra, dočim so imeli snega le malo. Deževalo pa je posebno v januarju in v začetku februarja kar po več dni zaporedoma. Zima je Kraševcem prinesla vode še preveč, poleti pa jih tako rada ture suša!

Inž. L. Pikel umrl

V zagrebškem sanatorju je umrl uslužbenec Trboveljske premogokopne družbe primorski rojak inž. Lojze Pikel, doma iz Postojne. "Istra" poroča, da je postal žrtev viharja, ki je prvi teden februarja divjal po Hrvatskem.

Troje morilk iz Sev. Amerike: Mary Creigton, katera je zastrupila ženo svojega prijatelja (zgoraj). Margerite Dolboý, ki je ubila svojega moža (levo) ter Daisy Root, ki je ustrelila svojega moža. Prve dve so obsojene na smrt, Root pa na 10 let ječe.

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. — Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. — Postrežba prvovrstna. ENTRE RIOS 621 U. T. 38 (Mayo) 8182

KROJAČNICA IN TRGOVINA
"MOZETIČ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

FOTO "DOCK SUD"
Darujem za vsakih šest slik eno sliko v barvah
MARKO RADALJ
Specialist v modernem slikanju.
Facundo Quiroga 1275 in 1407 D. Sud

ZOBNA KLINIKA "MEDRANO"
Ravnatelj:
Dr. A. MONASTIRSKY
Corrientes 3973 U. T. 62-5223
(Podzem. žel. — Postaja: Medrano)

KROJAČNICA
P. CAPUDER
se priporoča cenjenim rojakom
Buenos Aires, Billinghurst 271 dpt. 2
(višina ulice Cangallo 3500)

"LA ECONOMIA"
Velika zaloga manufakturnega blaga. — Razprodaja na drobno in na debelo. - Ugodne cene.
A. BLINDER
Naročila se sprejemajo tudi po telefonu: 59—0314
2174 - Donato Alvarez - 2180

Krojaški mojster
Dipl. v Buenos Airesu
Izdeluje obleke po najnovejšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni
JOSIP FAGANEL
SOLIS 1235
(blizu Constituciona)
U. T. 23—1696

Expreso „GORIZIA"
Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmerne cene in solidna postrežba
FRANC LOJK
Calle VILLAROEL 1476
Višina Dorrego 900
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

KROJAČ
izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, Obleke od $ 55 do 120. Hlače fantazija od $ 10—28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje
MAKSIMILIJAN SAURIN
VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

NAJLEPŠI POMLADNI PRAZNIKI, VELIKA NOČ
se praznujejo letos 12. aprila
POMAGAJTE SVOJIM DOMAČIM
v stari domovini, da bodo imeli vesele praznike ter ljubezniv spomin na Vas.
Prej ko napravite
VELIKONOČNO DENARNO POŠILJKO
se morate vsekakor posvetovati z nami, ker našim klijentom in prijateljem
NUDIMO POSEBNE UGODNOSTI
da lahko vsi pomagajo svojim družinam v Evropi.
Banco Holandés
UNIDO
SLOVENSKI ODDELEK
Cangallo 360
med tem ko zidamo lastno poslopje na vogalu
25 de MAYO in BME. MITRE
PRODAJA LADIJSKIH VOZNIH LISTKOV ZA VSE DRUŽBE PO RESNIČNO ZNIŽANIH CENAH

ZA POUK IN ZABAVO

Hiše bodočnosti

V stanovanjski industriji se pripravljajo baje velike . spremembe Nobenega dvoma ni, da je današnji način gradnje stanovanjskih hiš ne le zastarel, takorekoč predpotopen, temveč tudi nepraktičen, in da so današnja stanovanja vse prej kot idealna. Poleti se v stanovanjih potimo kot v parni kopelji, pozimi se tresemo od mraza; kadar je zunaj vlaga, je tudi v hiši zrak vlažen itd. itd. Ni prave svetlobe ne ventilacije. Lesene hiše je treba vedno iznova barvati, pa še gredo naglo v nič, hiše iz opeke so predrage, nobenega pa ni ognjavarna. — Današnja stanovanjska hiša ima mnogo hib in nedostatkov. Udobnost ti malo, neudobnosti na pretek.

Arhitekti in inženerji so se teh nedostatkov dobro zavedali ter se spravili zadnja leta na delo, da jim pridejo v okom. Začeli so eksperimentirati z novimi modeli stanovanjskih hiš, ki bi bolje služile svojemu namenu, bi bile modernejše, udobnejše, praktičnejše in cenejše. Ti eksperimenti so napredovali že tako daleč, da je danes jasno, da bo v doglednem času prišlo do prave revolucije v stanovanjski in gradbeni industriji vobče.

Stari gradbeni material: les, opeka, kamenje pri teh eksperimentih sploh ni prišel v poštev. Njihovo mesto bo v bodočnosti zavzelo jeklo ali steklo ali oboje. V zadnjih letih je bilo zgrajenih več poskusnih stanovanjskih hiš iz jeklenih plošč in iz stekla. Na svetovni razstavi v Chicagu so obiskovalci lahko videli hišo iz samega stekla, katere posebnost je bila, da je bila docela brez oken. Stene in strop, vse iz stekla, iz steklenih kock, ki so v sredi otle in ne propuščajo vročine, svetlobe pa ravno dovolj. Zunanj lahko žari solnce, da vam jemlje vid, v stekleni hiši brez oken pa je razlita mehka svetloba, ki blagodejno vpliva na oči. Naj je zunaj mraz ali vroče, vlažno ali suho, v stekleni hiši je vedno enako toplo, v zraku je vedno enaka mera vlage itd. Za vse to skrbijo posebni stroji, ki so del hiše. In preproge so — steklene, iz steklenih niti stkane, enako zavese in podobno. Hiša je ognjavarna.

Enake prednosti, z izjemo, da ne morejo biti brez oken, imajo hiše iz jeklenih plošč. Vse praktično, udobno, sanitarno in varno.

Sedaj proučujejo, na kakšen način bi se nove stanovanjske hiše, bodisi jeklene ali steklene, producirale na veliko in s čim manjšimi produkcijskimi stroški, da bi se jih lahko vrglo na trg kot na pr. avtomobile. Brez uspešnega načina produkcije v velikem bi bile namreč nove hiše predrage, mnogo dražje kot lesene ali opečne. No, tudi to vprašanje bo prej ali slej povoljno rešeno in ni več daleč čas, ko boste lahko danes naročili v tovarni hišo, jutri pa vam jo bodo pripeljali, jo sestavili in zvečer se boste lahko vselili vanjo.

Seveda — če boste toliko premogli, da jo lahko plačate.

O DEBELOSTI

— Člani kraljevskega angleškega zdravniškega društva so napravili skupen poskus, da ugotove, kakšna je meja med prijetno okroglostjo in debelostjo. Radi bi končno našli učinkovito sredstvo proti debelosti in dognali, katera dijeta je prava. — Zdravniška praksa si o tem še ni na jasnem. Zdravniki si tudi še niso edini v tem, kdo je debel. Kar se zdi enemu debelost, se vidi drugemu še primerna okroglost. Zato zdravniki zdaj ugotovljajo, kdaj so maščobne plasti telesu nevarne, kdaj lahko izzovejo patološke komplikacije.

Dr. Hunter iz londonske bolnišnice meni, da to vprašanje ni težko. Človeško telo se ravna po zakonih o ohranitvi energije, ki jo dobiva telo samo potom hrane. Če gre energija v maščobo, je odvisno samo od pravilne dijete, da se znova oprosti. — Kura, kakršno priporoča dr. Hunter, ni še nikomur škodovala, samo če ne gre predaleč. Dr. Hunter je uspešno lečil 2,447 debelih ljudi in spravil z njih najmanj 12 ton maščobe. Predpisoval je vedno tako dijeto, da telo ni dobilo na dan nad 1,200 kalorij.

Dr. Weber je pa mnenja, da bi dr. Hunter v primerih prave debelosti ne dosegel nobenega uspeha. Debelemu človeku je treba najprej pregnati bolestno požrešnost. Debeli ljudje namreč zelo radi jedo. To je pa treba storiti tako, da mu ne zagrenimo vsega življenja. Debelost in izboren apetit sta v večini primerov zelo tesno povezana in čim debelejši je človek, tem raje navadno je.

Zato je protinaravno predpisovati debelemu človeku gladovalno kuro. Če ne tehta človek vsaj meterski stot in dokler ga maščoba ne ovira, dr. Weber sploh ne priporoča nobenega lečenja.

Ženski kotiček

Vinski kis

Kis nam služi v zdravstvu in v gospodinjstvu na najraznovrstnejše načine. Seveda govorim v naslednjem le o vinskem kisu, ne pa morda o "esencu".

Pri krvaveči rani ustavimo kri, ako polagamo nanjo obkladke kisove vode, t. j. vode, kateri smo primešali četrtino do polovice vinskega kisa. — Proti ozeblinam na nogah ali rokah uporabljamo kopeli kisove vode, kateri smo pridejali pest soli. Najuspešnejše so izmenične kopeli tople in mrzle vode, t. j. iz vroče kisove vode vtaknemo noge v mrzlo vodo, a jih držimo v njej za polovico manj časa kakor v vroči. To postopanje ponovimo večkrat zapored. Tako kopeli so sploh za vsakogar zelo koristne in zlasti po dolgotrajni hoji noge zelo osvežijo in okrepe. — Kdor ima vnetje v vratu ali angino; naj grgra z osoljeno kisovo vodo. — Krvavenje iz nosu ustavimo, ako vsrkamo kisovo vodo. — Kadar se zasadi trn v meso, polagamo na dotično mesto kisove obkladke, in trn se kmalu pokaže, da ga lahko izderemo. — Modre lise, ki se pojavljajo na koži od udarca ali pritiska, kmalu izginejo, če polagamo nanje obkladke kisove vode. — Bolnika, ki se preveč poti, umivamo s kisovo vodo. — Ako je komu slabo in se onesvesti, mu brizgamo v obraz vinski kis.

Kis pa služi gospodinji na primer tudi pri čiščenju in ob drugih prilikah, Bakrene predmete v kuhinji čistimo z mehko krpo, ki jo pomakamo v kis. Ali pa zmešamo kis in ostro moko v gosto kašo in z njo odrgnemo bakreno posodo. — Madeže od apna pomočimo parkrat s kisom, potem jih zlahka odstranimo. — Da ohraniš blago rdeče, rožnate in violičaste barve neizpremnjeno, ga polij z vročo vodo, kateri si primešala četrti del kisa. Za perilo zelene, modre in sive barve prideni poleg kisa zadnji vodi tudi še malo modrila. Pri vsakem pranju volnenih barvistih stvari primešaj zadnji vodi četrti del kisa. Isto velja tudi za nogavice. — Ako hočemo, da so oprane čipke nekoliko trde, primečamo zadnji vodi takisto malo kisa. — Lasje se svetijo in se okrepe, ako jih po umivanju izplaknemo s kisovo vodo. — Madeže od človeškega znoja odrgnemo s kisom in navadno izginejo.

MALI OGLASI

KO RABITE ODVETNIKA za kakršnekoli pravne nasvete, obrnite se na pisarno M. D. Hočevar, Traductora publica nacional, Calle Tucumán 586, Buenos Aires, U. T. 31-3168, ker se boste s tem zavarovali pred izrabljanjem ter ne boste padli v napačne roke. — Istotam se PREVAJAJO IN DOBAVLJAJO DOKUMENTI

KDOR ŽELI spoznati samega sebe, svoje hibe in sposobnosti, svoj značaj, svoje doboče in preteklo življenje, naj se obrne na priznanega grafologa. — Zadostuje napisati lastnoročno ime in priimek, dan, mesec in leto rojstva ter poslati v pismu en peso na naslov: GRAFOLOG, Calle Tucuman 586, Bs Aires. — Pišete lahko v svojem materinskem ali pa v kakem drugem jeziku.

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIČ, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darvin, 3588.

DELO DOBI slovenska služkinja pri dobri francoski družini. Telefon 71-3895.

SLUŽKINJA za vse delo v družini z dvema otrokama, $ 60, za v Martínez, FCCA, se išče.

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dospejo

15. C. San Augustin
16. Mte. Pascoal
19. Belle Isle
20. H. Chiftain in Alm. Star

Proti Evropi odplovejo

15. Cap Norte
17. Cte. Biancamano
18. H. Monarch
20. Mte. Sarmiento

MODAS "WILMA"

Nudimo cenj odjemalkam veliko izbero klobukov, torbic, svilenih bluz in fantazij.

Izdelujemo fine in navadne obleke. — Cene zmerne.

PRINČIČ & KUKANJA

1468 Rivera 1476

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov

Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1723

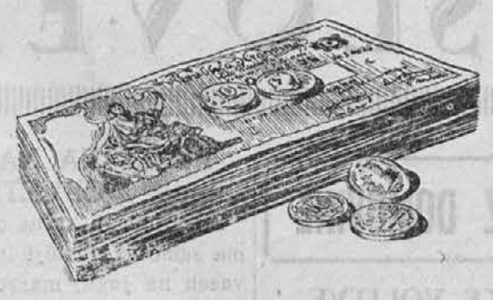

VELIKA NOČ

najlepši dar za bližnje praznike

Ako želite osrečiti svojo družino z denarnim nakazilom povodom bližajočih se velikonočnih praznikov, obrnite se na naš

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Nakazana vsota bo izročena prejemniku v gotovini, brez vsakih odbitkov, Vam pa pošljemo povratno pobotnico, na kateri je označen tudi dan izplačila.

Naši jugoslovanski uradniki Vam vljudno postrežejo ter Vam dajo vsa potrebna pojasnila.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYRREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda)

Córdoba 1223 (Rosario)

ZAUPANJE.. VLJUDNOST.. VARNOST.. HITROST

P. A. de Alarcón:

KAPETAN STRUP

PRVI DEL

Telesne rane

gocena, da je vsa njegova oseba zelo čedna ter da je na nogavicah vdelana krona markizov. Tudi nista prezrli zelo stare zlate medaljice, ki jo je nosil pod obleko obešeno okrog vratu, in opazili sta, da predstavlja Devico Pilarja iz Zaragoze; in vsega tega sta se zelo razveselili, ker sta se prepričali, da mora biti kapetan odličen človek ter dobro in krščansko vzgojen. Seveda pa sta spoštovali notranjščino njegovih žepov, kjer so morda bili papirji ali vizitke, ki bi povedali, kako se imenuje in kje stanuje; upali sta, da bo te podatke dal sam, ko bo spet prišel do zavesti in besede ter bo s tem pokazal, da bo še živel...

Dasi se je bil politični spopad za takrat zaključil, in sicer z zmago monarhije, je bilo slišati med tem, od časa do časa, zdaj oddaljen strel, ki ni dobil odgovora in ki je zvenel kakor osamljen protest tega ali onega republikanca, katerega krogle niso mogle spreobrniti, zdaj pa zvon ko peketanje konjskih kopit vojaških patrol, ki so krožile po mestu, da zagotovijo javni red. To so bili neprijetni in nič kaj dobrega obetajoči glasovi, ki jih je bilo zelo žalostno poslušati poleg vzglavja ranjenega in skoro mrtvega vojščaka.

VIII

HIBE "TUJSKEGA VODNIKA"

Ko je bil položaj tak ter je bila ura "Del Buen Suceso" komaj odbila tri in pol, je kapetan iznenada odprl oči; z mrkim pogledom se je ozrl po sobi ter nato, skoro z otroškim strahom, pogledal Angustias in njeno mater in zajecljal z neprijaznim glasom:

"Kje, za vraga, se nahajam?"

Mladenka je položila prst na svoje ustnice ter mu s tem priporočila, naj molči; vdovi pa tretja beseda onega stavka ni nič kaj ugajala in je zato brž odgovorila:

"Nahajate se v poštenem in varnem kraju, namreč v hiši vdove generala Barbastra, grofice santurške ki je vaša služabnica".

"Ženske! Ej, hudiča!...", je zamrmral kapetan ter zasukal oči, kakor da spet pada v nezavest.

Kmalu pa je bilo opaziti, da prosto in močno diše, kakor človek, ki mirno spi.

"Rešen je!", je mirno dejala Angustias. "Oče bo zadovoljen z nama".

"Molila sem za njegovo dušo...", je odgovorila mati, "dasi vidiš, da prvi pozdrav najinega bolnika ni bil za naju baš poklon".

"Znam na izust", je začel počasi govoriti kapetan, ne da bi odprl oči, "imena vseh članov generalnega štaba španske vojske, vsebovana v Tujskem vodniku, in med njimi ni, in ga v tem veku tudi ni bilo, nobenega generala Barbastra!"

"Povedala vam bom!...", je živahno vzkliknila vdova. "Moj pokojni mož..."

"Nikar mu sedaj ne odgovarjaj, mama!", jo je prekinila mladenka ter se nasmehnila. "Blede se mu še vedno in prizanašati je treba njegovi ubogi glavi! Spomni se, kaj je naročil doktor Sánchez!"

Kapetan je odprl svoje lepe oči; dobro je pogledal Angustias, nakar je oči spet zaprl ter počasi dejal:

"Meni se nikoli ne blede, gospodična! Pač pa imam navado vselej povedati resnico, pa naj se zgodi karkoli!"

Izrekel je te besede zlog za zlogom, globoko vzdihnil, kakor da ga je toliko govorjenja utrudilo, ter začel smrčati na tako čuden način, ko da bi umiral.

"Ali spite, kapetan?", je zelo razburjena vprašala vdova.

Ranjenec ni odgovoril.

IX

NADALJNJE HIBE "TUJSKEGA VODNIKA

"Pustimo ga, naj počiva", je dejala Angustias potihoma ter sedla poleg matere. "In ker naju sedaj ne more slišati, dovoli mi, mama, da ti nekaj rečem... Menim, da nisi storila prav, ko si mu povedala, da si grofica in generalova vdova.."

"Zakaj?"

"Zakaj..., saj veš, da nimamo zadostnih sredstev, da bi skrbele za človeka, kakor je ta le, ter mu stregle tako, kakor bi to storile resnične grofice in generalke."

"Kaj to pomeni — resnične?", je živahno vzkliknila Guipuzcoanka. — "Tudi ti boš dvomila o mojem činu? Jaz sem prav tako grofica kakor Montiška, in prav tako generalova, kakor Esparterova!"

"Imaš prav; toda, dokler vlada ne reši v tem smislu tvoje prošnje za pokojnino, bomo še zmerom reveži..."

"Tako hudo revni pa nikakor ne! Še vedno imam tisoč realov v smaragnnih nakitih in imam ogrlico iz biserov ter briljantov, katero mi je podaril moj stari oče in ki je vredna več ko petsto durov; to pa nam zadostuje za življenje dokler se moja prošnja ne reši, kar se bo zgodilo pred mesecem dni, in zadostovalo nam bo tudi, da temu čoveku postrežemo kakor Bog ukazuje, četudi bi radi zlomljene noge moral ostati tu dva ali tri mesece... Saj veš, da je državni svetnik mnenja, da imam pravico do ugodnosti, ki jih nudi 10. člen vergarske pogodbe. Dasi je tvoj oče umrl že prej, je pa le ugotovljeno, da je bil že sporazumen z Marotom..."

"Santurce... Santurce... Tega grofovstva tudi ni v Tujskem vodniku", je napol umljivo zamrmral kapetan, ne da bi odprl oči.

Otresel se je nato svoje omedlevice, se celo dvignil v postelji ter dejal z močnim in polnim glasom, kakor da bi že bil zdrav:

"Govoriva jasno, gospa! Jaz moram vedeti, kje se nahajam in kdo ste Vi... Meni ne bo nihče ukazoval in tudi za nos me ne bo vlekel! Hudiča, kako me ta noga boli!"

"Gospod kapetan, vi naju žalite!" je vzkliknila generalova ogorčeno.

"Dajte no, kapetan! Bodite mirni in molčite!", je dejala istočasno Angustias, z bolj milim, dasi užaljenim glasom. "Vaše življenje bo v veliki nevarnosti, če ne boste molčali ter bili mirni. Desno nogo imate razbito in na čelu imate rano, radi katere ste bili več ko deset ur brez zavesti".

"Res je", je vzkliknil čudak, ko je dvignil roko k glavi ter otipal obveze, ki mu jih je bil naredil zdravnik. "Ti falotje so me ranili! Vendar pa — kdo je bil tako nepreviden, da me je zanesel v tujo hišo, ko imam jaz svojo in ko imamo vojaške in civilne bolnišnice? Meni ne dopade nadlegovati nikogar in tudi nisem vreden! Bil sem v ulici de Preciados..."

"In v ulici de Preciados se nahajate, številka 14, pritličje...", ga je prekinila Guipuzcoanka, ki ni hotela razumeti znamenj, katera ji je delala hčerka, da bi molčala. "Nimava potrebe, da bi nama bil vi zaradi česa hvaležen, ker nisva storili in ne bova storili več nego Bog zapoveduje in usmiljenje nalaga! — Sicer se pa nahajate v pošteni hiši. Jaz sem doña Teresa Carillo de Albornoz y Azpeitia, vdova po karlistovskem generalu donu Luisu Gonzagi de Barbastro, ki je pristal na sporazum v Vergari... Pristal na sporazum v Vergari, dasi se je to zgodilo virtuelno, retrospektivno ter implicite, kakor je rečeno v mojih prošnjah. Svoj naslov grofa santurškega je dobil s kraljevskim imenovanjem dona Carlosa V., imenovanjem, ki ga mora potrditi doña Isabela II. glasom člena 10 vergarske pogodbe! Jaz nimam navade lagati, ne poslužujem se izmišljenih imen in napram vam nimam drugega namena nego da vam strežem ter vam rešim življenje, ker mi je že božja Previdnost poverila to nalogo!..."

"Mama, nikar ga ne navijaj!...", je pripomnila Angustias. "Saj vidiš, da se ni potolažil, marveč se pripravlja, da bo odgovoril še z večjo vnemo... In ubogi človek je bolan... in glava mu je oslabela! — Dajte no, gospod kapetan! Pomirite se in pazite na svoje življenje!..."

Tako je dejala plemenita mladenka z resnostjo, ki ji je bila prirojena. Kapetan pa se ni s tem potolažil, marveč jo je začel gledati le še bolj pisano in srdito, kakor preganjan merjasec, katerega napade nov in bolj nevaren sovražnik; dejal je s krepkim glasom:

IZDAJA: Konsorcij "Novega lista" UREDUJE: Dr. Viktor Kjuder.